

УДК 338

JEL Classification Code: M11

Погребняк А.Ю.*к.е.н. доцент, Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»***Фен Ці***студентка факультету менеджмент та маркетингу, УЕ-01мп
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»*

УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ

Зі стрімким економічним розвитком ділове середовище, з яким стикаються підприємства, зазнало колосальних змін, а ринкова конкуренція посилилася, що змусило підприємства використовувати нові стратегічні ідеї та заходи управління для отримання довгострокових переваг та стабільності, витрат є одним з головних факторів для підтримки компанії стабільного розвитку, а управління витратами займає надзвичайно важливе місце у виробництві та функціонуванні компанії. Розумно і наукове управління витратами може підвищити конкурентоспроможність і стійкість розвитку підприємства, грає дуже важливу роль у функціонуванні капіталу підприємства, а також призведе до збільшення економічних вигод підприємства. Виходячи з поняття і сутності вартості, ця стаття аналізує сутність і конотацію управління витратами підприємства, структуру витрат, та пов'язану з ними теорії та методи управління витратами підприємства та проблеми, що існують в управлінні витратами на підприємстві.

Ключові слова: витрати; підприємства; управління витратами; структура; проблема; теорія.

Постановка проблеми. В даний час економічна глобалізація значно розширила ринковий попит і факторну пропозицію, надавши підприємствам широкий простір для розвитку та можливості для отримання прибутку, але також поміщає їх у більш інтенсивне конкурентне середовище. Безперечно, конкуренція за вартістю є найосновнішою та найбільш критичною. Це вимагає управління витратами для надання вичерпної та відповідної інформації, яка допоможе компаніям приймати ефективні рішення та встановлювати довгострокові конкурентні переваги. Однак у багатьох компаній все ще виникають різні проблеми в управлінні витратами, які не лише перешкоджають поліпшенню їх економічних вигод, а й перешкоджають їхньому сталому та здоровому розвитку. Тому використання сучасних методів управління витратами для підвищення рівня управління витратами стало нагальною потребою підприємств. Управління витратами на підприємстві включає всі аспекти виробництва та експлуатації, охоплюючи весь життєвий цикл продукції, а рівень управління витратами має життєво важливий вплив на розвиток підприємства. Тому в умовах сучасного бізнесу дуже важливо, щоб підприємства формували ефективну систему управління витратами, і дослідження з цього питання є актуальними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми управління витратами підприємства були досліджені: Ф. Гюнтер, Цал-Цалко, Г. Козаченко, С.Ф. Голов, Донг Кан, Ч. Т. Хорнгрен.

Метою дослідження є аналіз процесу формування витрати, теорій та методів, пов'язаних з управлінням витратами підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформація про витрати, як один із найбільш важливих видів інформації в управлінні вимагає наявності більш точного, розширеного визначення. Німецький вчений Фандель Гюнтер, формулюючи основи теорії витрат, зазначає, що «...найпоширенішими в літературі є поняття витрат, що утворюють вартість (вартісні витрати), і витрат у формі виплат. Такий поділ витрат ґрунтується на монетарній основі» [1]. Ю. С. Цал-Цалко: витрати – це спожиті затрати, тобто збільшення зобов'язань чи зменшення активів у процесі поточної діяльності для отримання доходу (фінансового результату) звітного періоду[2].

Американський інститут дипломованих громадських бухгалтерів (АІСРА) зазначив, що «витрати» відносяться до суми сплачених грошових коштів, інших переданих активів, сплачених акції, виплачених або обіцяні борги, і вимірюється в грошовому вираженні з метою отримання або отримання в майбутньому вктивів або послуг[3]. «Стандарти розрахунку витрат», оприлюднені Міністерством фінансів та економіки Японії, вказують, що вартість відноситься до матеріальних даних або вартості робочої сили, споживаної операторами для отримання певних операційних результатів.

Вже в середині XV століття з'явився облік витрат, який був основою управління витратами. Для концепції управління витратами, багато вчених мають різні визначення. Американський вчений Ч. Т. Хорнгрен висунув, що «управління витратами - це поведінка менеджерів для задоволення вимог замовника при постійному зниженні та контролі витрат» [4].

Г. Козаченко розглядає управління витратами як засіб досягнення підприємством економічного результату, який не зводиться лише до зниження витрат, але й поширюється на всі елементи управління [5].

С.Ф. Голов розглядає управління витратами як принципово нову систему, яка дає змогу чітко відстежувати, аналізувати й контролювати витрати [6].

Загалом, управління витратами – це акт наукового контролю витрат за допомогою різних розумних методів з метою зменшення витрат та отримання конкурентних переваг.

А тепер коротко представимо існуючу загальну систему управління витратами:

Метод стандартних витрат. Його принцип роботи полягає в тому, що: по-перше, складіть загальний бюджет на основі наявної інформації, а по-друге, порівняйте фактичні витрати, понесені в процесі калькуляції витрат, з попередньо оціненою стандартною вартістю, з'ясуйте причину різниці та ефективно контролюйте її.

Метод цільових витрат, вперше застосований у Японії, – це метод розрахунку, який враховує товари, включені на цільовий ринок під час калькулювання. Принцип роботи такий: по-перше, визначити відповідні взаємозв'язки відповідно до характеристик нового товару та характеристик групи споживачів; По-друге, складіть всеохоплюючий бюджет цільових витрат, необхідних для НДДКР та виробництва нових продуктів, а потім розподіліть загальну цільову вартість на деталі виробу, щоб сформувати індивідуальну цільову вартість витрат; Третій крок полягає у порівнянні різниці між фактичною собівартістю продукції та цільовою вартістю, звітуванні про це персоналу відділу досліджень та розробок та аналізі причин, щоб вказати рішення для різниці [7].

Калькуляція витрат на основі діяльності. Калькуляція витрат на основі діяльності зародилася в Європі та США. Спочатку, відповідно до споживання ресурсів під час операції, вартість ресурсів розподіляється на операцію та розраховується вартість операції; потім вартість включається у вартість продукції відповідно до кількості операції, спожитої в процесі виробництва продукту.

Висновок. Управління витратами – це поведінка управління витратами з метою високої ефективності та максимального використання організаційних ресурсів. Управління витратами займає надзвичайно важливе місце у виробничій та експлуатаційній діяльності підприємств. За допомогою управління витратами можна зменшити економічні втрати, ефективно зменшити витрати, поліпшити економічні вигоди та підвищити конкурентоспроможність та стабільність підприємств. Аналіз концепцій, методів та систем управління витратами має велике значення для раціонального застосування корпоративного управління витратами.

Список використаних джерел

1. Фандель Гюнтер. Теорія виробництва і витрат [Текст] / Гюнтер Фандель; пер з нім. під керівництвом і наук. ред. М. Г. Грещака. – К. : Таксон, 2000. – 520 с.
2. Цал-Цалко Ю. С. Витрати підприємства : навч. посіб. / Ю. С. ЦалЦалко. – К. : ЦУЛ, 2013. – 656 с.
3. АІСРА. Витрати та втрати. Бюлетень термінології бухгалтерського обліку. 1957.
4. Хорнгрен Ч. Т. облік витрат: монографія / Ч. Т. Хорнгрен. 1997.
5. Козаченко Г. В. Управління затратами підприємства : монографія / Г. В. Козаченко, Г. А. Макухін. – К. : Лібра, 2007. – 320 с.
6. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. – К.: Лібра, 2003. – 704 с.
7. Донг Кан, Чжан Янь. Огляд досліджень цільової калькуляції витрат [J] Експлуатація та управління. 2011 (10)

Погребняк А.Ю.

*к. э. н., доц. ФММ Национальный технический университет Украины
«Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского»*

Фэн Ци

*студентка ФММ Национальный технический университет Украины «Киевский
политехнический институт имени Игоря Сикорского»*

УПРАВЛЕНИЕ ПРОЦЕСС ФОРМИРОВАНИЯ ЗАТРАТ ПРЕДПРИЯТИЯ С ЦЕЛЮ ПОВЫШЕНИЯ СТАБИЛЬНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Со стремительным экономическим развитием деловая среда, с которым сталкиваются предприятия, претерпело колоссальные изменения, а рыночная конкуренция усилилась, что заставило предприятия использовать новые стратегические идеи и меры управления для получения долгосрочных преимуществ и стабильности, расходов является одним из главных факторов для поддержания компании стабильного развития, а управление затратами занимает чрезвычайно важное место в производстве и функционировании компании. Разумно и научное управление затратами может повысить конкурентоспособность и устойчивость развития предприятия, играет очень важную роль в функционировании капитала предприятия, а также приведет к увеличению экономических выгод предприятия. Исходя из понятия и сущности стоимости, эта статья анализирует сущность и коннотацию управления затратами предприятия, структуру затрат, и связанную с ними теории и методы управления затратами предприятия и проблемы, существующие в управлении затратами на предприятии.

Ключевые слова: издержки; предприятия; управление затратами; структура; проблема; теория.

A. Pogrebnyak

*Ph.D., Assoc. FMM National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv
Polytechnic Institute»*

Feng Qi

*FMM student National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic
Institute»*

MANAGEMENT THE PROCESS OF FORMATION OF THE COSTS OF THE ENTERPRISE WITH THE PURPOSE OF INCREASING THE STABILITY OF OPERATIONS

With the rapid economic development, the business environment that enterprises face has undergone colossal changes, and market competition has intensified, forcing enterprises to use new strategic ideas and management measures to obtain long-term benefits and stability, cost is one of the main factors to keep the company stable in development. and cost management is extremely important in the production and operation of a company. Reasonable and scientific cost management can increase the competitiveness and sustainability of an enterprise, plays a very important role in the functioning of the enterprise's capital, and will also lead to an increase in the economic benefits of the enterprise. Based on the concept and essence of value, this article analyzes the essence and connotation of enterprise cost management, cost structure, and related theories and methods of enterprise cost management and the problems that exist in enterprise cost management.

Key words: vitrts; enterprises; cost management; structure; problem; theory.

Погребняк А.Ю.

anna.u.pogrebnyak@gmail.com